

Зове се Мустафа Мохамед Абдул Џалил и био је први члан Гадафијеве владе који је пришао побуњеницима – још 21. фебруара. Награда за храброст у неизвесним временима уследила је убрзо: именован је за шефа Националног прелазног савета (НТЦ), који су либерални адвокати, лекари, академици, бизнисмени, исламисти и носталгични ројалисти са истока Либије формирали када је почела побуна против 41-годишње ауторитарне власти Муамера Гадафија.

Почетком марта, док су снаге режима из ваздуха бомбардовале побуњенике, Џалил је затражио да се Либији заведе зона забрањеног лета, што је Савет безбедности УН убрзо и учинио, да се заустави хуманитарна катастрофа. Све се брзо претворило у „хуманитарну интервенцију“ НАТО-а.

Описују га као конзервативног муслимана, а у Викиликсовим пошиљкама амерички амбасадор у Триполију о њему говори као о „отвореном и кооперативном“.

Рођен је 1952, у Ал Баиди, историјском средишту династије Сануси, којој је припадао последњи либијски краљ Идриз, и једном од првих градова који је устао против Гадафија.

Студирао је исламско законодавство, шарију, на Факултету за исламске студије у Бенгазију. Радио је у канцеларији тужиоца у родном граду пре него што је, 1978, постао судија – сасвим редак, који је знао да пресуди против режима.

Могуће да је Гадафи желео да укроти његов независни дух, па га је, 2007, довео на место министра правде. Критичари му приписују да је као секретар Општег народног комитета стајао иза пресуде на смрт бугарским медицинским сестрама (којима је казна прво претворена у доживотну робију, а потом су ослобођене).

Он је, међутим, тада почео да осваја симпатије организација за људска права и Запада. Покушавао је да реформише либијско кривично законодавство – по цену супротстављања свемоћном пуковнику. Противио се арбитрарним хапшењима и продуженом држању у затвору без суђења.

Како је у томе слабо успевао, 2010. је пред ТВ камерама покушао да поднесе оставку у знак протеста што влада није пристала на ослобађање 300 политичких затвореника.

Оставка му је одбијена, али 21. фебруара 2011. он Гадафију није пружио шансу да му поново поништи оставку. Брат-вођа га је послао за Бенгази да преговара око ослобађања талаца које су држали исламисти, а он се из Бенгазија више није вратио.

Пошто се лично уверио у насиље режима против ненаоружаних демонстраната, пришао је побуњеницима.

Дан касније је изјавио да има доказе да је Гадафи лично наредио обарање америчког путничког авиона изнад Локербија у Шкотској када је страдало 270 особа.

У Триполију је за његову главу одмах понуђена награда од пола милиона либијских динара, око 400.000 долара.

У марту је успоставио прве контакте са ЕУ и неким арапским земљама, онима које ће прве признати НТЦ као јединог легитимног представника либијског народа.

Њему је припала част да, 22. августа, саопшти да је дошао крај Гадафијеве ере и да обећа почетак нове Либије засноване на „слободи, демократији, правди, једнакости и транспарентности у оквирима умереног ислама”.

Он је рекао да ће демократски избори бити одржани за осам месеци и да ће се Гадафију и његовим синовима – уколико буду ухваћени живи – судити у Либији, а не пред Међународним кривичним судом у Хагу.

Лице са шаном, традиционалном либијском вуненом капом попут феса, постало је лице нове Либије.

(Бошко Јакшић, Политика)